

---

## Monopol sile u defenzivi: o promjeni državnosti na području unutarnje sigurnosti

---

PETER NITSCHKE\*

### *Sažetak*

Autor polazi od teze da je državni monopol sile izložen dekonstrukciji. Na djelu su fragmentacija sigurnosnog interesa, privatizacija javne sigurnosti i izvršni deficiti državnog monopola sile. Pokazuje se da je privatizacija javne sigurnosti najsuptilniji fenomen s golemim dometom. Naime, u okviru ekonomizacije životnih područja koju donosi globalizacija, dolazi do golemog rasta privatnih sigurnosnih službi. Prva posljedica toga je fragmentacija socijalnog prostora tako što se stvaraju privatno organizirane zaštitne zone, a druga je partnerstvo privatnih i policijskih interesa. Autor iz ovog izvodi da država više ne može jamčiti unutarnju sigurnost.

Potiskivanju državnog monopola sile pridonosi segregacijska kultura koja je osobito vidljiva u državama Trećeg svijeta gdje često silu ne nadzire država nego različite komunitarne ili komercijalne organizacije. Sličan učinak imaju i nadnacionalni integracijski procesi. Autor zaključuje da je na djelu širenje *sigurnosnih partnerstava* kojima se država okružuje, što svemu daje jednu postmodernu notu: sustav nekad svemoćnog Levijatana danas je tek malo ispred prirodnog stanja.

*Ključne riječi:* dekonstrukcija, država, državni monopol sile, privatizacija javne sigurnosti, unutarnja sigurnost

### *Monopol sile*

Državni monopol sile nije samo jedna od pretpostavki moderne države, to je jednostavno njezina pretpostavka! Bez monopola sile država ne može postojati, u svakome slučaju nijedna država koja za svoje građanke i građane želi jamčiti sigurnost i kompetencije socijalne raspodjele. Moderna država kao država učinaka, koja funkcionalno koordinira interese svojih građana i raspodjeljuje u izgledima za raspolaganje materijalnim sredstvima, pritom, dakle, i decizionira, ta država funkcionira samo onda ako je doista pri svakoj varijanti interesnih suprotnosti u stanju neku suprotnost, u slučaju nužde, silom razriješiti, odnosno prijedlog za razrješenje *A* provesti protiv varijante *B*.

\* *Peter Nitschke*, redoviti profesor političke znanosti na Institut für Sozialwissenschaft, Hochschule Vechta.

Posve neovisno o kriminalnosti kao fenomenu ponašanja koje odstupa od društvene norme, s pretenzijom na monopol sile snažno se povezuje sigurnosni interes građana za održanje vlastitoga privatnog posjeda. Ako ne će vrijediti mehanizmi individualne samozaštite, u kojoj kao u vjesternima svaki pojedinac primjenjuje kućno pravo i pravo izvanrednoga stanja, (državni) monopol sile jamči izgled građana na raspolaganje u njihovu privatnom području. Privatno se, prema tome, osigurava preko javnoga foruma. Javni poredak omogućuje monopolom sile, uopće, tek pogonske osnove građanske egzistencije daleko od svih borbenih stavova inače svagda posve mogućega građanskoga rata svakoga sa svakim u prirodnome stanju. Hobbesova redukcija na minimalna dobra u fikciji prirodnoga stanja prema tome je, argumentacijski kao teorem, upravo ona točka iza koje se ne može ići ako se strukturalno ne želi ugroziti pitanje čovjeka u njegovoj egzistenciji kao rodnoga bića.

Monopol sile političkoga poretka, veliki Levijatan, time je još više nego ugovor, presudan kriterij za miran suživot ljudi i njihove sposobnosti da postanu uopće *građani*, tj. civilizirani. Bez sigurnosti nema egzistencije. Ne postoji ni jednakost bez sigurnosti. Sve dalje, provođenje organizacije društvenih interesa, pogotovo pitanje pravednosti, ovisi ponajprije čisto funkcionalno, o toj pretpostavci. Monopol sile time je povijesno i analitički *causa prima* i *causa efficiens* u jednome da bi uopće mogla nastati neka država. Zato je posve dosljedna čuvena Weberova definicija (Weber, 1980.: 29): “Država je politički *institucijski pogon* ako i ukoliko njezin upravni stožer uspješno primjenjuje monopol legitimne fizičke prisile za provođenje poredaka.” Weber naglašava legitimnost prisilnih mjera i institucijsko obilježje države. *Institucija* ovdje znači: statutaran poredak i jasno strukturiran mehanizam pravila pokazuju svim sudionicima (stanarima) kako se trebaju ponašati. Nasuprot monolu sile despota ili tiranina, Weber pritom misli na prisilne funkcije u demokratskoj ustavnoj državi, tj. riječ je o pravu i utemeljenju prava, koje biračice i birači stalno iznova mogu (i moraju) uvidati i legitimirati.

### *Dekonstrukcija izvršne državnosti*

Takva poruka, više ili manje neizrečena, ne stoji samo u Weberovoj argumentaciji (Anter, 2001.), nego i u većine komentatora novovjekovne ustavne države. Uspjeh moderne države kao koordinacijskoga središta za potrebe društvenih interesa postaje utoliko važnijim u onoj mjeri u kojoj više nije riječ o individualnim ili povlaštenim uslugama, nego o odlukama u vezi s upravljanjem same puke narodne mase. Utoliko je država dobrobiti – zahvaljujući monopolu – nužan nastavak Hobbesova poučka. Ali upravo se taj nastavak sada nalazi pred kolapsom, takoreći pred hipertrofijom vlastitoga uspjeha. “Veličina sprječava učinak”, retrospektivno komentira Thomas Ellwein proširenje uprave u 20. stoljeću (Ellwein, 1997.: 540). Upravo od toga boluje pretenzija na državni monopol sile. Sugerira se svemoćnost koju država, doista, svojim policijskim aparatom (i pravosudnim) ne može izdržati. Rasprave u posljednjoj četvrti 20. stoljeća, koje se vode svuda u zapadnome svijetu o parametrima učinaka moderne države i njezinih reformskih opcija, dodiruju, utoliko, u svojoj jezgri i sam državni monopol sile. Jer upravo je ovaj, ponajprije u nekoj vrsti pritajene evolucije, izložen dekonstrukcijskome procesu. Natuknice za to glase:

a) nedostatna prihvatljivost u normativnome pogledu kod građana

- b) etabliranje nezakonitih poretkovnih struktura
- c) integracija alternativnih, odnosno konkurentnih nosilaca sigurnosti privatizacijom
- d) dekonstrukcija supranacionalizacijom.

Sve manja prihvatljivost ne pokazuje se samo pri scenarijima nereda s kojima se zapadnoeuropska društva sučeljavaju upravo redovito u određenim godišnjim rokovima – ili odnedavno (s prigovorom *globalizacije*) diljem svijeta organiziraju nasilni prosvjedi; ona se još više pokazuje upravo u amnezijskoj odsutnosti prosudbe zbog koje, statistički, široki dijelovi građanstva više ne mogu dokučiti smisao državnoga monopola sile (usp. također Wassermann, 1989.). Posljedica su toga fragmentacija sigurnosnoga interesa i privatizacija javne sigurnosti. Ali, jamačno, i izvršni deficiti samoga državnog monopola sile. Ako, primjerice, prema kriminalističkoj statistici SR Njemačke u toj zemlji samo još polovica svih kažnjivih djela pripada *razjašnjenim slučajevima*, ne treba se čuditi sve manjoj prihvatljivosti državnoga monopola sile. Pritom nije zanimljivo da u povijesti nije nikada ni bilo bolje. Je li čaša napola puna ili napola prazna, još uvijek pretpostavlja hermeneutički koncept za prosudbenu moć, dakle upućuje na mjera što je primjereno, a što nije. Nipošto nije *primjereno* ako država, statistički, ne uspijeva kazniti polovicu svih delikata. Neovisno o razlikama u oblasti delikata, barem je očividno ako se dosljedno ne progoni neligitimna uporaba fizičke sile na ulicama i trgovima. Država koja preko svojih različitih upravnih stožera idealno prodire, ili može prodrijeti, u sva životna područja, tendencijski zatajuje pri prevenciji fizičke sile ako na licu mjesta dopušta prostore sile, u kojoj egzistenciju osiguravaju samo još individualna prava izvanrednoga stanja – ili pak ne. Veoma nedostatno financiranje (npr. policije) pritom je samo jedan od niza aspekata.

Kako ne bi postala nesposobnom za djelovanje i očitovala se, barem, u reakcijskome suzbijanju zločina, današnja se država sve više oslanja na partnerstva s civilnim društvom: tj. na suradnju s privatnim sigurnosnim službama (s time je paralelan rasplet javne prostorne zaštite na *privatne* i *neprivatne* prostore). Ali time se smanjuju i državne kompetencije. To također vrijedi za internacionalizaciju policijskih zadaća. Onoliko koliko se klasična nacionalna država mora, neizbježno, supranacionalizirati kako bi još uopće mogla biti učinkovita (Nitschke, 2000.; Nitschke/Gerlach, 2000.), nestaje i rasplinjuje se, također, prema van njezin monopol fizičke nasilnosti. To znakovito naznačuju Europol i treći stup europske integracije.

### *Privatna sigurnost*

U kontekstu te opće dekonstrukcije državne kompetencije na području unutarnje sigurnosti privatizacija je javne sigurnosti, veoma vjerojatno, najupadljiviji i najsuptilniji fenomen – s golemim dometom (Nitschke, 1995.; Trotha, 1995.; Treiber, 1998.). Takoreći neka vrsta tihe revolucije u modernome društvu, u kojoj država u svojoj glavnoj funkciji, sigurnosnoj i zaštitnoj komponenti, dobiva sučelnika koji je – slijedom Weberove izreke – zapravo povijesno prevladan. Ali nije ni blizu tako: pobjednički hod privatne sigurnosne industrije, koja od početka 1990-ih godina u SAD-u ima veći dohodak nego što Sjedinjene Države, službeno, troše za sigurnosne interese u zemlji u korist

monopola sile, nipošto nije samo neka vrsta ponovnoga otkrivanja intermedijarnih sila staroga režima.

Doista je svagda bilo tih sila između civilnoga društva i države; pogotovo u SAD-u, gdje državni monopol sile zbog sloboda u posjedovanju oružja nikada nije došao do takvoga izražaja kao u Europi. U okviru ekonomizacije svih životnih područja u korist globalnoga širenja tržišta sukcesivno se zgusnula potreba za privatnim sigurnosnim službama, također, u strogo etatistički vođenim zapadnoeuropskim državama. Privatne službe, koje su narasle do golemih razmjera i u Njemačkoj od početka 1990-ih godina – uostalom, i u europskim srednjoistočnim državama – možemo, utoliko, shvatiti kao predstavnike neoliberalnoga društvenog profila. Time su one *integrirane intermedijarne sile* koje kao kooperacijske jedinice ne stoje samo sučelice državi, nego su i na njezinoj strani. Nije, dakle, jednostavno riječ o privatizaciji učinaka koji su dosad bili *javni*, nego, isto tako, o ponovnome otkrivanju kompetencija civilnoga društva, za što (barem prema njemačkome shvaćanju) može služiti i načelo supsidijarnosti.

Pritom se može, dakako, primijetiti pritajeni gubitak javne oblikovne moći:

a) fragmentira se socijalni prostor kao javni prostor; u određene zone (*gated communities* ili opskrbeni centri) ne dopijeva više, bez daljnjega, svaki građanin. Komercijalizacija sigurnosti stvara privatno organizirane zaštitne zone i time ukida državni monopol sile (Nitschke, 1998.)

b) uključuju se privatni i policijski interesi; ili kao službena javnoprivatna partnerstva (Prätorius, 2000.) ili, pak, kao difuzne sive zone procesa zatvorenoga za diskurs. Time nastaju ovisnosti koje državu, doduše funkcionalno, rasterećuju, ali je, ipak, i udaljuju od monopola sile.

Iz obaju učinaka proizlazi, na koncu, etabliranje asimetrične poretkovne strukture: država više ne može (i ne želi) za svakoga (na svakome mjestu) jamčiti unutarnju sigurnost. Ona se povlači u određene javne zone koje može nadzirati, a zadovoljavanje ostalih prostora prepušta većinom komercijalnoj pretenziji na oblikovanje. To se može shvatiti i kao nezakonita poretkovna struktura, pri čemu takav poredak zapravo ukida “granice između središnje državne i privatne vlasti” – i to postojano (Trotha, 1995.: 25). Pritom, na koncu, ne dobiva ni društvo ni država, nego se etabliraju (samo opet) socijalne slojevite opreke između veoma imućnih skupina i mnoštva, većinom siromašnijih ljudi.

Zato protivnici širenja neoliberalnoga modela reda u oblasti unutarnje sigurnosti nisu, također, jednostavno uvjereni pristaše državnoga monopola sile. Naprotiv: ako se, npr. u Njemačkoj socijaldemokrati i zeleni sada žestoko zalažu za državni monopol sile, onda je to zato što se time prešutno, izriče deformacija ili obnavljanje koncepta države dobrobiti. Utoliko je pri raspravi o privatizaciji državnih kompetencija sile nastao obrat u lijevo-desnoj shemi građanskih tabora. I to ne samo u Njemačkoj. Konzervativci se zalažu (kao, ionako, i liberali) za kooperativno otvaranje državne kompetencije sile jer od toga očekuju rasterećenje za određene glavne policijske zadaće. Takozvani napredni (ili oni koji se takvima smatraju) izričito su protiv toga jer u privatizaciji vide autoritarno društvo u duhu čiste tržišne korisnosti, koje bi završilo u *segregacijskoj kulturi sile* (Trotha, 1995.: 34).

### *Internacionalizacija i dekonstrukcija*

Segregacijska kultura sile sve je češća ne samo u državama zapadnoga svijeta, nego, pogotovo, u globalnoj perspektivi u trećemu svijetu – a tamo i između država, odnosno između grupacija koje djeluju poput država. Sukob oko prevlasti u Kongu pokazuje da mehanizmi poput Tridesetogodišnjega rata u Njemačkoj nipošto nisu arhaični ostaci davno protekloga vremena. U građanskome ratu u Sjevernoj Leoneu ne sudjeluje samo domaća milicija, sljednik klanske i plemenske strukture, nego, upravo, i profesionalni plaćenici južnoafričkih sigurnosnih tvrtki. Razaranje nacionalnodržavnoga modela nigdje se tako jasno ne zaoštava kao pri fragmentaciji ili sustavnome obesnaženju pretenzije na državni monopol sile. Veoma vjerojatno se, u nekoj duljoj povijesnoj retrospektivi, za mnoge države trećega svijeta, jednom kasnije, više uopće ne će govoriti o državnome monopolu sile. Kolumbija i Libanon, ali i Pakistan, potvrđuju da je na obiteljske saveze orijentirana patrijarhalna klanska vladavina i ekonomski i vojno mnogo presudnija nego tanki sloj civilizacijskih državnih tehnika europske prosvjetiteljske provenijencije. “U većini država trećega svijeta danas silu ne nadzire država, nego različite komunitarne ili komercijalne organizacije” (Schlichte, 2000.:166). Državni se monopol sile ne raspada, jednostavno, prema van (usp. *ibidem*, 167), nego postaje šupljim u jezgri i često se primjenjuje samo nominalno, takoreći kao retorička ljuška za formalnu prijavu u Ujedinjenim narodima.

Slično vrijedi i za nadnacionalne integracijske procese u državama OECD-a: ovdje se – najbolji je primjer Schengenski sporazum i uspostavljanje Europola u europskome integracijskom procesu (Knelangen, 2001.) – sukcesivno spajaju vanjska i unutarnja politika, pri čemu državni monopol sile, na koncu, više ne ostaje *nacionalnim monopolom sile*. Što se više Europska unija, u okviru svoje strategije umreživanja prema trećemu stupu, upušta u “višerazinski sigurnosni savez” (Lange, 1999.: 405), to je tada utoliko još manje državni monopol sile. Ovdje se uobičajeni policijski aparat i sustavno koordinira i preustrojava – ali, pritom, tendencijski destrukturno u korist zajedničkoga “prostora sigurnosti i slobode” u Europi. Pritom monopol sile ulazi i u subnacionalne mreže, tako u graničnim regijama (Knelangen, 2002.). S druge strane, istodobno raste značenje komunalnih sigurnosnih zahtjeva sa supranacionalizacijom policijskih razmjenskih programa (Witte, 1998.). Pritom se, kompatibilno, uključuju i nadnacionalne i regionalne strukture. Danosti pri suzbijanju zločina organiziranoga kriminala ili terorizma imaju na umu profil opasnosti koji djeluje nadnacionalno do globalno. To nije slučaj tek od 11. rujna. Utoliko je iz nadnacionalne perspektive dosljedno kad npr. Europska komisija, odnedavno, predlaže osnivanje standardizirane granične policije u Europskoj uniji za izvangranične kontrole schengenskoga prostora.

### *Fragmentirani monopol sile?*

Što su složeniji profili zahtjeva za državnim sigurnosnim učinkom (usp. također Glaeßner, 2002.), to je važniji monopol sile koji, u jezgri, ima jasno strukturirana polja zadataka i kompetencije. Ali upravo sada u tome zapinje, ponajprije, također, u pogledu nadnacionalnih standarda i njihove legitimacije (Nitschke/Lange, 1999.; Maurer/Monar, 2000.). Umjesto toga napreduje difuzija vanjske i unutarnje politike, miješaju se privati-

zacijski učinci i zahtjevi s javnim interesom i funkcijama. Tako više ne postoji onakav monopol sile kako ga je formulirao Weber. Možda je to bio i previše idealan tip. Pitanje za nas danas glasi, dakako, čime ćemo ga zamijeniti. Čak ako se ovdje širom otvore vrata liberalizaciji i time, također, povratu samoodgovornosti u duhu prava u izanrednome stanju, što bi, tendencijski, vodilo u remilitarizaciju društva prema lošem običaju u SAD-u, ipak je potrebna strategija fleksibilizacije, u kojoj se danas kao monopol nacionalne države smatrana kompetencija sile shvaća u duhu vertikalnoga mrežišta, u kojemu država ima još (nešto) više kompetencija nego ostali akteri. To bi se moralo jasno očitovati, najkasnije pri oblikovanju resursa, dakle pri pitanju financiranja sigurnosti. Sigurnost kao glavna funkcija državnosti ima svoju cijenu. Pogotovo ako se želi održati monopol sile. Civilizacijska se sigurnost ne može, jednostavno, ostvariti sredstvima konsenzualnoga društva. Ali ako društvo više nije u suglasju sa samim sobom, tada pogotovo stoji zahtjev za kompetencijom sile. U razdoblju denacionalizacije i fragmentacije država ne će morati – dok ima platiša poreza koji ulažu u njezine strukture na osnovi svoje ovisnosti i svoga povjerenja – trošiti manje za sigurnost, nego, zacijelo, više. Ali to se ne mora *a priori* shvatiti (samo) kao širenje policijske izvršne vlasti, nego više kao širenje *sigurnosnih partnerstava* kojima se državna egzekutiva okružuje. Kako god se to vrednovalo, pitanje sigurnosti time, naprotiv, ne postaje preglednijim. I ovdje se nalazimo u postmodernoj konstelaciji: sustav nekad svemoćnoga Levijatana svagda je samo malo ispred prirodnoga stanja.

*S njemačkoga preveo*

Tomislav Martinović

### *Literatura*

- Anter, Andreas, 2001.: Von der politischen Gemeinschaft zum Anstaltsstaat. Das Monopol der legitimen Gewalt, u: Hanke, E./ Mommsen, W.J. (ur.), *Max Webers Herrschaftssoziologie. Studien zur Entstehung und Wirkung*, Tübingen: 121-138
- Ellwein, Thomas, 1997.: *Der Staat als Zufall und als Notwendigkeit. Die jüngere Verwaltungsentwicklung in Deutschland am Beispiel Ostwestfalen-Lippe*, sv. 2. – *Die öffentliche Verwaltung im gesellschaftlichen und politischen Wandel 1919-1990.*, Opladen
- Glaeßner, Gert-Joachim, 2002.: Sicherheit und Freiheit, *Aus Politik und Zeitgeschichte B*, 10-11: 3-13
- Knelangen, Wilhelm, 2001.: *Das Politikfeld innere Sicherheit im Integrationsprozess. Die Entstehung einer europäischen Politik der inneren Sicherheit*, Opladen
- Knelangen, Wilhelm, 2002.: Regionale Zusammenarbeit im Politikfeld innere Sicherheit, u: Gu, X. (ur.), *Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zwischen den Regionen in Europa*, Baden-Baden: 69-86
- Lange, Hans-Jürgen, 1999.: *Innere Sicherheit im Politischen System der Bundesrepublik Deutschland*, Opladen
- Maurer, Andreas/ Monar, Jörg, 2000.: Parlamentarische Kontrolle und Innere Sicherheit im Prozess der Europäisierung, u: Lange, H.-J. (ur.), *Staat, Demokratie und Innere Sicherheit in Deutschland*, Opladen: 311-331

- Nitschke, Peter, 1995.: Max Weber in der Krise! Das staatliche Gewaltmonopol und die privaten Sicherheitsdienste, *Die Kriminalpolizei*, (13) 2: 67-77
- Nitschke, Peter, 1998.: Kommunalisierung und Privatisierung der Inneren Sicherheit, u: Lenk, K./ Prätorius, R. (ur.), *Eingriffsstaat und öffentliche Sicherheit. Beiträge zur Rückbesinnung auf die hoheitliche Verwaltung, (Staatslehre und politische Verwaltung, sv. 2)*, Baden-Baden: 42-52
- Nitschke, Peter/ Lange, Hans-Jürgen i dr., 1999.: *Memorandum zur Entwicklung der Inneren Sicherheit in der Bundesrepublik Deutschland*, Regensburg
- Nitschke, Peter, 1999.: Neuere Zeitgeschichte – Auswirkungen auf Gesellschaft und Polizei, u: Polizei-Führungsakademie, (ur.), *Vorträge zum Seminar "Nach der Wende – vor der Wende: Ethische Aspekte für die Polizei auf dem Weg in das 3. Jahrtausend"*, (seminar od 25. do 27. listopada 1999.), Münster-Hiltrup: 29-144
- Nitschke, Peter, 2000.: Der Nationalstaat und seine klassischen Funktionen. Ein theoretischer Problematikaufriß, u: Gerlach, I./ Nitschke, P. (ur.), *Metamorphosen des Leviathan? Staatsaufgaben im Umbruch*, Opladen: 11-29
- Nitschke, Peter/ Gerlach, Irene, 2000.: Der Staat zwischen Globalisierung und Effizienz, u: Nitschke, P./ Gerlach, I.. (ur.), *Metamorphosen des Leviathan? Staatsaufgaben im Umbruch*, Opladen: 83-87
- Prätorius, Rainer, 2000.: Von der Eingriffsverwaltung zur kooperativen Verwaltung, u: Stober, R. i dr. (ur.), *Public-Private-Partnerships und Sicherheitspartnerschaften. Ergebnisse des Professorengesprächs vom 13. April 2000.*, Köln: 3-18
- Schlichte, Klaus, 2000.: Editorial – Wer kontrolliert die Gewalt?, *Leviathan*, (28) 2: 161-172
- Treiber, Horst, 1998.: Gewährleistung von Schutz und Ordnung im Schatten des Leviathan. Zu kooperativ erstellten und kommerziell angebotenen, protektiven Leistungen, u: Lenk, K./ Prätorius, R. (ur.), *Eingriffsstaat und öffentliche Sicherheit. Beiträge zur Rückbesinnung auf die hoheitliche Verwaltung*, Baden-Baden: 9-41
- Trotha, Trutz von, 1998.: Staatliches Gewaltmonopol und Privatisierung. Notizen über gesamtstaatliche Ordnungsformen der Gewalt, u: Sack, F. (ur.), *Privatisierung staatlicher Kontrolle – Befunde, Konzepte, Tendenzen*, Baden-Baden: 14-37
- Wassermann, Rudolf, 1989.: *Politisch motivierte Gewalt in der modernen Gesellschaft. Herausforderungen und Antworten*, Leer
- Weber, Max, 1980.: *Wirtschaft und Gesellschaft. Grundriß der verstehenden Soziologie*, Tübingen
- Witte, Gertrud, 1998.: Sicherheit und Ordnung – Aufgabe von Ländern und Städten?, *Der Sicherheitsdienst*, (50) 2: 11-15

Peter Nitschke

*MONOPOLY OF FORCE ON THE DEFENSIVE: ON CHANGING  
SOVEREIGNTY IN THE SPHERE OF INTERNAL SECURITY*

*Summary*

The author's starting assumption is that the state monopoly of force is being deconstructed through the fragmentation of security interest, the privatization of public security and the executive deficits of the state monopoly of force. It has turned out that the privatization of public security is an extremely subtle phenomenon with a huge scope. Namely, the economization of habitats resulting from globalization leads to the mushrooming of private security services. The first consequence of this is the fragmentation of the social sphere and the creation of the privately organized protective zones; the second is the partnership of the private and the polity interests. The author consequently concludes that the state cannot any longer guarantee internal security.

The segregationist culture contributes to the diminishing of the state monopoly of force. This is especially noticeable in the Third World countries where force is often not controlled by the state but by various communitarian or commercial organizations. The supranational integrational processes have a similar effect. The author concludes that at work here is the expansion of *security partnerships* by which the state surrounds itself; this strikes a rather postmodern note: the system of a once all-powerful Leviathan today is just a notch removed from its natural state.

*Key words:* deconstruction, state, state monopoly of force, privatization of public security, internal security



*Mailing address:* Institut für Sozialwissenschaft, Hochschule Vechta,  
Driverstr. 22, D 49377 Vechta. *E-mail:* peter.nitschke@uni-vechta.de